

Vätta maahoidaja võttis ette Sõrve ranniku (5)

SH saartehaal.ee/2018/05/12/vatta-maahoidaja-vottis-ette-sorve-ranniku/

Ain Lember

May 11, 2018

Seni põhiliselt Vätta poolsaarel loomi karjatanud Rauno Rahnel alustas paar nädalat tagasi Sõrve rannaniitude hooldamisega.

ROOST PUHTAKS: Maahoidaja Rauno Rahnel kannab hoolt selle eest, et kinnikasvanud rannad uuesti nähtavaks muuta.

MAANUS MASING

Sügisel Lõu külas 25 ha suuruse rannaala taastanud Rauno Rahneli tööjärg saab alguse samast kohast, kus lõppevad Rahuste küla maahoidajate karjamaad. Seega saab vähemalt 3 km pikkune avatud vaatega kaunis rannajoon Kaugatoma suunal kilomeetri jagu lisa. Ka raiub Rahnel võsast välja Lõo tankitõrjeliini merepoolse külje, et see militaarobjekt oleks tervikuna hoomatav ja merigi paistaks teelt lätte.

Praegu on Lõu küla rannikul kolme maaomaniku poolt hooldatud alal rohtu söömas 17 Šoti mägiveise ja Aubraki lehmikut. “Mind häirib olukord, kus elad mere ääres, aga merd ei näe,” ütleb Rahnel, kes juba möödunud kümnendil alustas Vätta poolsaare alvarite ja rannaniitude taastamist ning hooldab seal nüüd kokku ligemale 100 ha pärandkooslusi. “Vaatasin kaarti, kus on tegemata ja kus omanikud olid nõus hooldamisele andma,” lisab maahoidaja.

**PARIMAD
HINNAD
LEIAD
VANNITOA-
EXPERDIST!**

**OLEME
AVATUD
E-R 10-18**

**UUDIS!
KERAAMILISED
AKSESSUAARID**

MÜÜGIL ERINEVATE
MÕÖTUDEGA
**KLAASSEINAD,
UKSED, NURGAD.**

HINNAD AL
138 €

Mõned aastad tagasi pani Rahnel jala maha ka Salme külje all Üüdibe külas, kus ta praegu karjab umbes neljal hektaril, mis loodetavasti peatselt kahekordistub. Lõmala–Kaugatoma maantee äärsete merevaadete avamine on väga tänuväärne töö, kus peale Rauno Rahneli veiste võib näha rohtu söömas ka Anne ja Gaili Tiitma loomi.

Šotlase kõrvale lisandub Aubrak

Võrreldes Rahuste rammusate karjamaade taimede söödaväärtust Vätta poolsaare kidurate alvaritega, leiab Rahnel, et loomapidaja seisukohalt on kindlasti mõistlikum karjatada niiskematel maadel, kus leidub rohkem rammusat toitu.

Rauno Rahneli karjas on kokku umbes 100 looma. Alustas ta šotlastega, kelle rahulik iseloom sobib just algajale veisekasvatajale. Viimasel ajal on Rauno karja lisandunud Aubraki tõugu veised. Aubrak kaalub rohkem ja sööb rohkem ning on seetõttu tõhusam jagu saama esimestel taastamisjärgsetel aastatel rannaniitudel jõudsalt pead tõstvast pilliroost ja võsast.

Rauno Rahnel alustas maahooldamisega kümmekond aastat tagasi. Lugu sai alguse kui Rauno tegi maade taastamisel teenustööd kadunud Priit Künnapase juures Kuusnõmmes. Mäletamist mööda ostis ta Priidu käest ka esimesed loomad – neli härga.

Rahnel kiidab 2014. aastal käivitunud Eesti loopealsete karjamaade taastamise projekti “Elu alvaritele”, mille käigus taastatakse Saaremaal 2500 hektari suurusel alal veel säilinud loopealseid. Kui selle ajani taastati pärandkooslusi käsitsi ja väga aeglasel tempos, siis “Elu alvaritele” võttis kasutusele tehnika ja viis taastamistöde mahud täiesti teisele tasemele. Nii projektis osalejad kui ka eestvedajad arenevad Rahneli sõnul koos projektiga ja teeb ainult heameelt, et maahooldajate arv on üha kasvanud.

Rauno Rahneli sõnul on igal Saaremaa rannaniidul oma võlu ning üldiselt tal eelistused puuduvad. Siiski jäävad alati südamelähedaseks Vätta kandi Ennu küla rannaääred, kus ta maahooldajana alustas ja tolele ajale kohaselt palju rasket käsitööd tegi. Siiski ei arva ta, et tollane rügamine oleks mööda külgi maha jooksnud. Pigem inspireeris ja motiveeris selline rügamine inimesi “Elu alvaritele” projekti ellu kutsuma, pakub Rauno.

Rannaäär peidab palju prügi

Rauno Rahneli sõnul tuli Üüdibe rannas taastamistöodel välja palju igasugu prahti, mille meri oli aastakümnete jooksul rannakihtidesse ära peitnud. Üüdibe rannajoon on nagu kurk, kuhu kõik sodi kokku koguneb. Veel praegugi leidub seal päris palju ka nõukogude ajast jäänud sodi. Kuigi metssead olid randa kandunud prahi osaliselt nähtavale tõngunud ning maapind paistis kilest ja plastikust üsna värviline, tuli reostuse tegelik maht siiski üllatusena. "Me oleme teinud seal talguid ja ei suutnud neljakesi päeva jooksul hektarit ka puhtaks teha," nendib Rahnel. Esmalt võib tunduda, et jalutad ala läbi ja korjad prahi kokku, aga seal, kus esmalt paistab olevat vaid jupp kilet, on tegelikult peidus pool kilekotitäit sodi. Koristamist jätkub Lõmala–Kaugatoma maantee ääres veel mitmeks talguks, lubab Rahnel.

Lõpetuseks tõdeb maahoidaja, et saab vaid inimesi kiita ja rõõmu tunda sellest, et pilt mere ääres, aga ka inimeste õuedes ja hoovides on läinud aastatega palju-palju paremaks. Rannaalad ja külad on palju rohkem hooldatud ja ka prügi on vähem nii metsa all kui ka hoovides. Loodetavasti selline puhas ja hooldatud pilt Saaremaast vaid süveneb ega jää märkamata meie saare külalistele ning kutsub neid meile tulevikus üha rohkem, räägib Rauno Rahnel. Päikest!